

Các anh chị sinh viên, học viên có thể tham khảo về vấn đề: **CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO**

1. Chuyển đổi số

Trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, chuyển đổi số (digital transformation) đang là một xu hướng hoạt động của xã hội hiện đại ngày nay, thích ứng với sự phát triển của khoa học - kỹ thuật, yêu cầu của thực tiễn và năng lực của con người, trong bối cảnh. Trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo hiện nay, cùng với các thuật ngữ như “ứng dụng công nghệ thông tin”, “xây dựng trường học thông minh”, khái niệm “chuyển đổi số” được đề cập nhiều trong nghiên cứu lý luận và thực tiễn hoạt động. Chuyển đổi số (CĐT) sẽ trở thành một môn học trong nhà trường các cấp học, bậc học, với những cách tiếp cận như môn học “Công nghệ”, “Công nghệ - Thông tin” hay “Chuyển đổi số”,...

Có nhiều định nghĩa khác nhau về CĐS, theo theo quan điểm, cách nhìn, lĩnh vực của người nghiên cứu. Tuy nhiên, có một điểm chung, đó là chuyển các hoạt động của con người từ thế giới thực sang thế giới ảo ở trên môi trường mạng; là việc sử dụng các công nghệ số để thay đổi mô hình hoạt động, tạo ra những cơ hội, thay đổi, giá trị mới; tư duy lại cách thức tổ chức, tập hợp mọi người, dữ liệu và quy trình để tạo những hiệu quả, giá trị mới. Chuyển đổi số trong giáo dục (GD) và đào tạo (ĐT) tập trung vào hai nội dung chủ đạo là CĐS trong quản lý GD và ĐT; CĐS trong triển khai hoạt động GD và ĐT.

Trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay, việc CĐS vào các lĩnh vực đời sống ngày càng quan trọng hơn, giúp nâng cao chất lượng công việc, tăng hiệu suất, tiết kiệm thời gian và chi phí vận hành; là cầu nối duy trì mối quan hệ mọi người với nhau; tạo nên được sự đột phá lớn trong tất cả các lĩnh vực ở đời sống, xã hội của loài người (GD, y tế, quản lý xã hội, quốc phòng, tài chính, giải trí, khoa học,...). CĐS trong GD-ĐT vừa là mục tiêu, là nội dung và là phương tiện để con người “học để biết, học để làm, học để chung sống, học để khẳng định mình”, là quá trình để hình thành, phát triển năng lực CĐS cho con người. Nhiều thành tựu, lĩnh vực ứng dụng CĐS đã được khẳng định như: điện toán đám mây (cloud computing), dữ liệu lớn (bigdata), trí tuệ nhân tạo (AI), internet kết nối vạn vật (IoT), công nghệ chuỗi khối (blockchain), công nghệ in 3D,...

2. Giải pháp thực hiện chuyển đổi số trong giáo dục - đào tạo

Ứng dụng công nghệ thông tin - truyền thông và CDS được áp dụng nhiều trong hoạt động GD-ĐT, nhất là trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, việc đa dạng hóa hình thức và phương pháp dạy học, tạo điều kiện cho người học được tiếp cận nguồn tri thức mọi nơi, mọi lúc, mọi nguồn, ứng phó với sự thay đổi của hoàn cảnh (dịch bệnh covid-19,...). CDS được áp dụng trong quản lý các cơ sở GD, tuyển sinh đầu vào, tổ chức dạy học, hoạt động trải nghiệm, thực hành thực tập, thi kiểm tra, đánh giá đầu ra, bảo vệ khóa luận, luận văn, luận án, nghiệm thu đề tài khoa học,...

Có nhiều cách tiếp cận việc CDS trong hoạt động GD và ĐT, chủ yếu là đề cập đến các giải pháp thực hiện CDS nhanh, bền vững, hiệu quả. Tùy thuộc vào cấp học, bậc học, ngành học, quy mô và tính chất của các cơ sở giáo dục và ĐT, việc đề xuất các giải pháp thực hiện CDS có thể những điểm khác nhau. Chung quy, vẫn có những điểm thống nhất cơ bản như: nhận thức về vị trí, vai trò của CDS trong GD-ĐT; Phát triển chương trình, nội dung, hiện đại hóa hình thức, phương pháp GD-ĐT để phù hợp với xu hướng CĐT hiện nay; Đào tạo, bồi dưỡng, phát triển nhân lực có trình độ, năng lực về CDS; Xây dựng cơ sở hạ tầng CDS; Nâng cao chất lượng, hiệu quả chuyển đổi số trong thực hiện hoạt động GD-ĐT; Liên kết, liên thông CDS với các lực lượng khác trong và ngoài ngành GD-ĐT, trong và ngoài nước.

3. Một số tài liệu liên quan

- Hiện nay, có nhiều chuyên luận, bài nghiên cứu, tài liệu tham khảo,... liên quan đến CDS. Các anh chị sinh viên, học viên cao học,... nếu quan tâm tới vấn đề CDS trong GD-ĐT, có thể tham khảo các bài viết trên các tạp chí khoa học, các tài liệu chuyên ngành,... của Trường ĐHSPKT TP. Hồ Chí Minh, các viện nghiên cứu, các cơ sở giáo dục đại học trong và ngoài nước. Ví dụ: 1. Chính phủ (2017). *Chỉ thị 16/CT-TTg ngày 4/5/2017 về việc tăng cường năng lực tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4*; 2. Trần Công Phong, Nguyễn Trí Lâm, Chu Thùy Anh, Trương Xuân Cảnh, Nguyễn Thị Hồng Vân, Lương Việt Thái, Đỗ Đức Lâm (2019). *Chuyển đổi số trong giáo dục*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam. Số 17 (5/2019); 3. Vũ Thị Thúy Hằng (2018). *Trường học thông minh: nguồn gốc, định nghĩa và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam*. Tạp chí Giáo dục, số 432 (kì 2 – 6/2018); 4. Vũ Xuân Hùng (2018). *Những vấn đề cơ bản về trường học thông minh*. Tạp chí Giáo dục nghề nghiệp, số 62 (11/2018); 5. Đào Thái Lai - Nguyễn Minh Tuấn (2019). *Nhận diện một số yếu tố của trường học thông minh*. Tạp chí Giáo dục, số 457 (kỳ 1-7/2019); 6. Nguyễn Thị Hồng Vân, Lương Việt Thái, Đỗ Đức Lâm, Trần Thị Phương Nam, Nguyễn Trí Lâm, Trần Công Phong (2019). *Giáo dục thông minh - Một số vấn đề lý luận và kinh nghiệm quốc tế*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam. Số 17 (5/2019); 7. Tore Hoel and Jon Mason (2018). *Standards for smart education - towards a development framework*. Smart Learning Environments 5:3; 8. Vladimir L. Uskov, Jeffrey P. Bakken, Robert J. Howlett, Lakhmi C. Jain editors. (2018). *Smart Universities: Concepts, Systems, and Technologies*. Published by Springer; ...

- Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam (Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam) đã ra một số đặc biệt về “hệ sinh thái giáo dục trực tuyến” (tháng 1/2021). Các bài đăng tải trong số này đề cập đến vấn đề ứng dụng công nghệ thông tin, về CDS,... Ví dụ: 1. *Xây dựng khung năng lực số cho học sinh phổ thông Việt Nam* (Lê Anh Vinh và các tác giả -

Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 2. *Hệ sinh thái giáo dục trực tuyến* (Nguyễn Mai Hương và các tác giả - Trường Đại học Mở Hà Nội); 3. *Hệ sinh thái giáo dục: Tên gọi và cách tiếp cận* (Phạm Đức Quang - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 4. *Học tập dựa trên nền tảng công nghệ thông tin (E-learning) trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư* (Nguyễn Thanh Phong và các tác giả - Trường Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh); 5. *Một số vấn đề về giáo dục trực tuyến* (Hà Thị Thuý và các tác giả - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 6. *Công nghệ chuỗi khối và khả năng ứng dụng để xác nhận quá trình học tập trong đào tạo trực tuyến* (Nguyễn Đức Tuấn, Thái Thanh Tùng - Trường Đại học Mở Hà Nội); 7. *Dạy học trực tuyến trong các trường đại học ở Việt Nam trong giai đoạn dịch bệnh covid 19 và kiến nghị các biện pháp thích ứng với trạng thái “bình thường mới”* (Lê Đông Phương và các tác giả - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 8. *Hệ thống quản lý học tập trực tuyến trong giáo dục đại học* (Trần Quốc Trung - Học viện Công nghệ Bru chính Viễn thông); 9. *Bộ tiêu chí đánh giá trang thông tin điện tử của các cơ sở giáo dục đại học và đào tạo giáo viên* (Nguyễn Khang và các tác giả - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 10. *Một số hoạt động sử dụng video hiệu quả trong dạy học các môn Tiếng Anh Khoa học kỹ thuật theo đường hướng CLIL* (Nguyễn Thị Kim Oanh, Trần Thị Huệ - Viện Ngoại ngữ - Trường Đại học Bách khoa Hà Nội); 11. *Yêu cầu đảm bảo chất lượng đối với nội dung dạy học trực tuyến ở trường phổ thông trong bối cảnh hiện nay* (Chu Cẩm Thơ - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 12. *Sơ bộ thực trạng dạy học trực tuyến của giáo viên phổ thông trong giai đoạn COVID-19 và một số khuyến nghị* (Lê Đông Phương, Cao Thị Phương Chi - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 13. *Kinh nghiệm thúc đẩy chuyển đổi sang học tập trực tuyến và học tập kết hợp của KidsOnline* (Đậu Thúy Hà - Công ty KidsOnline); 14. *Tác động của học liệu E-learning đến tự học, tự bồi dưỡng phát triển chuyên môn của giáo viên tiểu học* (Nguyễn Minh Tuấn - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam); 15. *Một số biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động học trực tuyến cho sinh viên từ thực tế Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng* (Nguyễn Thị Dung và các tác giả - Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng); 16. *Thiết kế tài liệu dạy học môn Phương pháp nghiên cứu khoa học giáo dục theo module với sự hỗ trợ của E-learning cho sinh viên Trường Đại học Tân Trào* (Đoàn Thị Cúc - Trường Đại học Tân Trào); 17. *Mô hình giáo dục đại học trực tuyến tại Việt Nam: Trường hợp của Trường Đại học Mở Hà Nội* (Đặng Hải Đăng - Trường Đại học Mở Hà Nội); 18. *Các chiến lược giảng dạy trực tuyến - Kinh nghiệm quốc tế và giải pháp cho giáo viên phổ thông Việt Nam* (Đặng Thị Thu Huệ, Bùi Thị Diễm - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam);...

NVT (lược thuật, 15/6/2021)